

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Égész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

DR. TÜRRE ALADÁR
ügyvéd.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket

a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

A záróra.

Az üzleti záróráról szóló törvény a napokban lépett életbe. A magyar törvénykönyv ezzel gazdagabb lett egy törvénnyel, mely ennek a törvénykönyvnek egyik legszebb és legértékesebb, szociális érzékről és, humanizmusról tanuskodó törvénye. A kereskedelmi alkalmazottaknak régi óhajta teljesedik ezzel. Emlékeztünk a büntetésekre és alkudozásokra, amelyek mind azt akarták elérni, amit most ez a törvény hoz. Mind ez az agitáció csak félig érte el célját, a kereskedők rossz szemmel nézték a zárórát, a közönség pedig nem igen engedte magát uri kényelmében zavarni. Ha épen az jutott eszébe, hogy pont zárás előtt menjen be egy üzletbe félóráig tartó bevásárlás céljából, akkor megtette anélkül, hogy sokat törődött volna a kereskedelmi alkalmazottak mérgével és udvarias mosoly alá rejtett elkeseredett haragjával. A közönséget még meg lehet érteni, mert mindig vannak indolens és kiméletlenül önző emberek, akiknek pont szombat este nyolc órakor jut eszükbe az, hogy mire van szükségük vasárnap. A közönség csak a maga érdekét, a maga kényelmét nézte és magas fejlettségű

szociális érzék lett volna szükséges ahhoz, hogy érezzék és értékeljék annak a kötelességnek szépségét és fontosságát is, hogy nyolc óra után ne menjenek bevásárolni egy boltba, amelyeknek az ajtaja nyitva van.

A kereskedőket már kevésbé lehet érteni. Mert milyen előnyei vannak ennek? A kereskedő emberséges, szép dolgot művel, alkalmazottjainak emberi sorshoz illő pihenést szerez. E mellett neki is kellemes, mert minden nap egy órával kevesebb időre köti le üzletét. És milyen hátrányai vannak ennek? A közönségre nincsen semmi hátránya, mert a közönség nyolc óra előtt is megveheti mindazt, aminek a vásárlása eddig csak nyolc óra után jutott eszébe. És a kereskedőre sem lehet semmi hátránya, mert ha minden üzlet egy időben zár, egyetlen üzletnek sem lehet kára ebből. A vasárnapi munkaszünetről szóló törvényre kell gondolni, mikor ennek a hatásairól gondolkozunk. Ez a vasárnapi munkaszünet sem ártott semmivel sem az üzletek forgalmának, csak legfeljebb áthelyezte az üzleti forgalom egyik részét egyik napról a másikra.

Ez lesz hatása a zárórának is. Eddig a kereskedőknek ilyen irányu

megállapodását megakadályozta és lehetlenné tette az egymásra való féltékenykedés és bizalmatlanság, hogy a másik tovább tartja üzletét nyitva s ezáltal elhódítja tőle azt a vevőt, aki az ő üzletét már zárva találta. A törvény most imperatív módon szabta meg a szabályt, ez alól nem lehet kibujni. Maga az államhatalom zárja be este nyolc órakor sorba az üzletek ajtait, maga az államhatalom küldi aludni, a friss levegőre sétálni a boltban kimerült és a raktárak rossz levegőjében elesigázott alkalmazottakat.

Minden ilyen szociális irányu törvénynek felemelő és az esztetikai gyönyörűsége emlékeztető kellemes és megnyugtató hatása van az ember kedélyére. Mindig jó és kellemes érzés az, ha azt látjuk, hogy az államhatalom a gyengékkel és a segítségre szorulókkal szemben is ismeri és teljesíti a maga kötelességét. A modern szociális irányu államkormányzatnak egyik legszebb és legmegnyerőbb jellemvonása ez a törekvés. Valamikor az állam az erősek és hatalmasok szervezete volt, az erősek kizsákmányolták az államhatalom segélyével a gyengét. Azután jött egy korszak, amikor kivívták mindenkinek az állam előtt való egyenlő-

RÁCZITS és CZVRKUSITS

fűszer- és csemegeüzlete ZOMBOR, Szt. György-tér 6. szám.

==== Egy próbarendelés elég és meggyőződhetik arról, hogy kizárólag cégünk által

TELEFON: **„C O L U M B I A”** TELEFON:

29. szám. név alatt forgalomba hozott pörkölt kávéink mégis a legjobbak. 29. szám.

Legnagyobb szakértelemmel válogatott elsőrendű fajok biztosítják cégünknek e cikkben a legjobb sikert.

==== Saját pörköldel Naponta friss pörkölés! =====

Á R J E G Y Z É K:

100-62

- „COLUMBIA” igen finom háztartási keverék 1 kiló 4 korona 40 fillér.
- „COLUMBIA” legfinomabb karlsbadi keverék 1 kiló 5 korona — fillér.
- „COLUMBIA” nemes Maragugype, a kávék királya 1 kiló 6 korona — fillér.
- „COLUMBIA” legnemesebb gyöngyfajok keveréke 1 kiló 5 korona 20 fillér.

ségét. Az állam egyáltalán nem szólt bele abba, hogy polgárai: az erősek és gyengék hogyan szerződnek egymással. Kiderült azonban az is, hogy az államnak ez a szenttelen közönye nem sokkal jobb, mint az az idő, amikor maga az állam is segített letörni és kiszípolozni a gyengét. Kiderült az, hogy a szabad egyezkedés és szabad szerződés elvének következetes keresztülvitele tulajdonképpen azt jelenti, hogy mindig az erőnek legyen igaza. A harmadik fejlődési fok az, hogy az állam a gyengébbet védi az erősebb kizsákmányolásával szemben. Az üzleti zárórától szóló törvény ebből a harmadik fajtából való: bizonyosága annak, hogy a magyar kormány fel tud emelkedni a legszebb szociális hivatottság magaslátára.

Nálunk a megyei és városi törvényhatóságok által alkotandó szabályrendeletek fogják e humánus intézményt rövidesen életbe léptetni.

A mértékletességről.

Mily gyakran halljuk az alkoholellenes küzdelemben azt a megjegyzést, hogy legjobb az aranyos közepet: a mértékletesség; hogy az absztinencia túlzás, épp úgy végtel, mint maga a mértékletesség. A mértékletességet mindenki elítéli, a mértékletességet mindenki dicséri, de akik legjobban magasztalják a mértékletességet, rendszeren niúcsenek tisztában vele, hogy mire lehet ezt a fogalmat alkalmazni? Sőt maguk az absztinensek is gyakran követik el azt a hibát, hogy a mértékletesség vagy a mértékletesség fogalmát ott alkalmazzák, ahol arról logikusan szó sem lehet. Mértékletességről csak valamely helyes élvezet tekintetében beszélhetünk, de e fogalommal még nem dönthetjük el azt a kérdést, hogy maga az illető élvezet jogosult-e, megengedett-e vagy sem. Már pedig erről van szó az alkohol-kérdésben. Ha valamely élvezet létjogosultságát már bebizonyítottuk, akkor alkalmazhatjuk rá a mértékletesség fokmérőjét, addig azonban nem. Banális igazság például, hogy az evés és ivás általában megengedett dolgok. Ha valaki ezen a téren absztinens akarna lenni, az egyszerűen elpusztulna. Itt tehát a mértékletesség fogalmának alkalmazása teljesen indokolt. De sohasem dönthetjük el a mértékletesség fogalmával azt a kérdést, hogy valamely élvezet egyáltalán meg van-e engedve, vagy sem? Csak, ha az alkohol-élvezet maga szentesítve van, kerülhet szóba a mértékletesség.

Hiba tehát, ha az absztinensek, akik abból indulnának ki, hogy az alkohol, bármily kis mennyiségben élvezzük is, mérge egyáltalában vitába hozhatóknak arról a kérdéssel, hogy az absztinencia értékesebb, mint a mértékletesség. Ez a vita elismerése annak, hogy a mértékletességnek is van létjogosultsága. Pedig a mértékletesség fogalmának az alkohol-élvezetre való alkal-

mazása egyáltalában helytelen. *Mint hogy az alkohol mindig méregként hat, épp oly kevésbé beszélhetünk mértékletességről az alkohol élvezet tekintetében, mint az arzen vagy ópium-élvezet tekintetében.* Mily nevetésesnek tartaná mindenki ezt a kérdést: legyünk-e az arzen élvezetében mértékletesek vagy absztinensek? E kérdésre mindenki ezt válaszolná: ez butaság, az arzen mérge és ezért nem is lehet kérdés tárgya, hogy mértékletesek legyünk-e az élvezetben vagy absztinensek. Ha pedig a kérdést fölvetem, ugy ezzel már elismerem az arzen-élvezet lehetőségét. Egy mérge élvezeténél nem lehet szó a mértékletességről.

Abszurdum tehát az, ha azt mondják, hogy az alkoholabsztinencia túlzás, vagy éppen mértékletesség. Az alkoholabsztinencia egyszerűen azt jelenti: az alkohol mérge, tehát kerüljük. Ha ugyanezt mondom az arzenről, vagy az ópiumról, senki sem tart túlzónak vagy éppen mértékletelennek.

Minden elfogulatlan ember tisztában van vele, hogy a mértékletesség erény, a mértékletesség pedig hiba vagy ostobaság. Mértékletességről azonban csak ott lehet szó, ahol az illető élvezet megengedett volta már kétségen felül áll. Vannak dolgok, melyeknél a mértékletesség fogalma csődöt mond. Az alkoholról tudjuk, hogy mérge. Tudjuk, hogy már kis mennyiségben is fizikailag, pszichikailag, vagy mint rossz példa károsan hat. Az alkohol élvezetnél tehát a mértékletesség kérdése szóba sem jöhet. *Mint egyszer Forel mondotta: nem szabad mértékletesen hazudni, mértékletesen lopni és nem szabad mértékletesen — alkoholt inni.*

Lenézett mezőgazdaság.

„A lenézett mezőgazdaság” címen egy naiv közlemény jelent meg ezen lap hasábjain. Közérdekű kérdéssel lévén szó, csak általánosan, a helyszüke miatt rövidesen foglalom a nagy kérdést.

Az ország jól felfogott érdekében szembeállítani merkantil és agrárérdekeket, bűnös dolog. Azok a honpolgárok, kik túlzottan állnak egyik vagy másik tábor szolgálatában, vagy nem tudják mit cselekszenek vagy ha tudják is, hatalmuk van hozzá az ily érdekeket érvényesíteni, úgy az ország rovására a saját zsebükre dolgoznak. Az országnak egyformán meg kell védeni mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi érdekeit és ha egyiket a másik rovására teszi, különösen nálunk, úgy rossz és bűnös politikát követ.

A vérbeli merkantilista, ha értelmes és becsületes, az agrárérdekeknek nem ellensége, hiszen a termékek a kereskedelem tárgyát képezik és maga Omke is követeli a jogos agrárérdekek megóvását. Más kérdés az, hogy az Omge is ezt az álláspontot képviseli-e! Wekerle Sándort a cikkíró talán elismeri nagy közgazdásznak és ezt a providenciális államférfit a merkantilisták maguk közé sorozzák, pedig biztos, hogy az agrárérdekeknek nem ellensége. Tisza István is talán agrárius, de nem ellensége a merkantilistáknak, sőt barátja és végül Náray Lajos igazán agrárius és bizony ellene van az agráriusok sok jogtalan törekvésének.

A józanul gondolkodó merkantilista magának az agrárizmusnak azért nem ellensége, mert ismeri a mezőgazdaság jelentőségét általában és különösen jól tudja, hogy Magyarországon mit jelent a mezőgazdaság. És így van ezzel a kérdéssel nálunk minden gondolkodó és tanult kereskedő. A tulajdonképeni agrárkérdést nálunk a felső 10.000 csinálja a saját érdekében és nem a Nagymagyarországot lakó 20.000.000 nép érdekében. Erről a kérdéssel nagyon sokat és megcáfolatatlant lehet írni. A statisztikai adatok egész tömege áll rendelkezésre és mindegyik szám megdönthetetlen bizonyítéka az osztályérdeket szolgáló kapzsiságnak.

Innen van az, hogy az országban a nagy latifundiumok irányítják a gazdasági politikát, innen van az, hogy a nagy földtelenség miatt a kivándorlás Magyarországból a legnagyobb, innen van az, hogy nálunk még belterjes gazdaságról szó sincs, innen van az, hogy még ezen rossz gazdálkodás következtében is sokat termelünk és koldus módra él a néptömeg és különösen innen van az, hogy bűnös vámpolitikánk miatt a legegyszerűbb gazdasági termékeket is megfizetni már már alig lehet. Egy oly országban, hol a koalíció idejében egy Kossuth Ferenc képviseli a kereskedelmi tárcát és államtitkárja, Sztéryni beszámolójában kijelenti, hogy a kereskedelem érdekében nem tehetek semmit és amit tettek, azt oly jól tették, hogy a kereskedők érdekük ellen levőnek tekintették, ezt azzal okadolta a nyílt színen, hogy a parlament kereskedelemellenes, ott a merkantilistáknak feltétlen igazuk van és egy országban, hol az államtitkár így nyilatkozik és állását megtartani tudja, ott az országnak legelső képviselése oly bizonyítványt állított ki önmagáról, mely az éretlenségnek, a tudatlanságnak, az önző politikának égbekiáltó bizonyítéka! Ez a túlzó agrár politika!

Az igaz, hogy a mezőgazdaság a legnagyobb mértékben ki van téve az időjárás szélsőségeinek; az is igaz, hogy a hazai mezőgazdaság megvédése és istápolozása egyike a legfontosabb érdekeknek; az is igaz, hogy a világkonjunkturák kedvezőtlen állapota miatt a magyar ipar és kereskedelem rém sokat szenved; az is igaz, hogy a hazai ipar és kereskedelem a mezőgazdaságra támaszkodik, de a beállítása ezeknek az igazságoknak téves, mert nem igaz, hogy a komoly kereskedelmi sajtó a jogos mezőgazdasági érdekek ellen ír, sőt ellenkezőleg; az sem igaz, hogy a merkantil sajtó a földesurak ivadékeit eljlesztteni kívánja régi foglalkozásától, sőt ellenkezőleg, veszedelmesnek tartja ezen ivadékoknak a bürökba való törekvését és teljesen téves a budapesti kereskedelmi és iparkamara jelentésének az a beállítása, hogy a sok bajnak kuforrása az embereknek gyarló gyengéi, bűnös hajlandóságai lennének.

A tétel úgy áll, hogy a világkonjunkturák mindenütt a legnehezebbek és erre első sorban az érzékenyebb kereskedelem és ipar reagál, mert a kereskedelemnek és iparnak a levegője és éltetője a hitel és a pénz. A mezőgazdaság is alaposan végig szenvedti ezt az állapotot és mondhatom, hogy amennyiben ezek a nehéz viszonyok csak még 1 évig eltartanak, úgy a földnek értékesökkenése is be fog állani.

Igy néz ki a helyzet Bácsországon, hol tulajdonképpen földtelenség nincs, de az értékesökkenéseknek a küszöbén állunk és adja Isten, hogy megálljunk. Nem tanítási

szándékából írom e sorokat, mert erre sem hivatottak, sem feljogosítottak nem érzem magamat, de talán elismeri mindenki azt, hogy Magyarországon a kereskedelem támogatása, megvédése elsőrendű szükségesség és elismeri azt is, hogy Németország és Franciaország sohasem fejlődhettek volna arra a barmulatos közgazdasági nivóra, ha kereskedelmét és iparát úgy védének meg, mint nálunk.

H I R E K.

Városi közgyűlés.

Városunk törvényhatósági bizottsága folyó hó 13-án, szerdán d. u. 4 órakor tartja rendes közgyűlését, amelynek főbb pontjai a következők:

Polgármesteri jelentés.

Gróf Tisza István m. kir. miniszterelnök leirata, melyben úgy a maga, mint miniszter-társainak kineveztetését közli.

Gróf Tisza István m. kir. miniszterelnök köszönő levele az új kormány megalakítása alkalmából hozzáintézett üdvözlő táviratát.

Sándor János m. kir. belügyminiszter, báró Ghyllány Imre m. kir. földmívelésügyi miniszter és báró Harkányi János m. kir. kereskedelmi miniszter leirata, melyben kineveztetésüket közlik.

Gróf Serényi Béla volt földmívelésügyi miniszter bucsulevele.

A m. kir. belügyminiszter rendelete a köztisztasági szabályrendelet módosításának jóváhagyása tárgyában.

A m. kir. belügyminiszter intézvénye a páholybérleti szabályrendelet újbóli tárgyalása iránt.

A m. kir. belügy- és vallás- és közoktatásügyi miniszterek intézvénye a Krumpfélé magánpolgári leány iskolának átvétele ügyében.

A m. kir. belügyminiszter intézvénye a vízkárosultak segélyezésére adomány megszavazása iránt és ezzel kapcsolatosan Szilágy, Beszterce, Naszód, Udvarhely vármegye közönségének és Tiszaujlak községének megkeresése ugyanezen ügyben.

A városi tanács előterjesztése a honvéd laktanya melletti Halm-féle háznak megvétele iránt.

Az üresedésben levő városi irtóki állásnak választás utján való betöltése.

A városi polgármesterének előterjesztése a rendőrségi altisztképző iskolának avagy tanfolyamnak városunkban leendő felállítására érdekében teendő felterjesztés iránt.

A városi tanács jelentése Schweidel József hamvainak hazaszállítása tekintetében tett intézkedései tárgyában.

A városi tanács jelentése a Jókai-térnek végleges rendezése tárgyában.

A városi tanács előterjesztése járvány-bórház létesítése ügyében.

A városi tanács előterjesztése a hullaház építése tárgyában hozott 144. közgy. 1911. számú határozat végrehajtásának elrendelése iránt.

A számvevőség előterjesztése egy számgyakornoki állás rendszeresítése iránt.

Bácsbodrog vármegye alispánjának átadta a Zomborban a vármegye által létesítendő tüdőbeteg gondozó (Dispensar) intézet-ért való hozzájárulás iránt.

A városi tanács figyelmébe.

A football mérkőzéseken boszankodással tapasztaltuk, hogy féltve őrzött büszkeségünk, a városi fenyvesünk mily veszedelem előtt áll. A mérkőzések ingyen közönsége ugyanis felhasználva a rendőrhíányt, vandali gyönyörrel lép el a fenyves fáit és annak ágait törve, tiporva lekésedik a sporttér. Örvendünk a sportszeretettel ekkora fejlődésének, de mégis jobb szeretnők, ha a városi tanács gondoskodna róla, miszerint a sportszeretettel ilyen megnyilvánulásait egy-két rendőr morózus megjelenése kissé redukálná. (Beküldetett.)

Helyreigazítás. Lapunk folyó évi augusztus hó 5-én megjelent 57. számában fegyházra ítélt irtók cím alatt megjelent közleményre vonatkozólag az alábbi felvilágosítást kaptuk: Jandesz Fülöp Kiskér községben nem irtók volt, hanem pénzügynök. A sikkasztásokat tehát nem mint községi alkalmazásban lévő irtók, hanem mint ügynök követte el, aki hivatali kötelekben egyáltalán nem állott. Készséggel rektifikáljuk a lapunkba tévesen belekerült hirt.

A zombori „Akarat” alkohol ellen küzdő egyesület tagjai sorába Stempel Samuné, Szilágyi Sándor, Stempel Vilma, Schliter Lajos és Szakácsy Árpádné beléptek. Erdélyanovics Voin kivált a rend kötelekéből. Az egyesület folyó hó 12-én, (Kigyó-u. 6. sz. alatti helyiségében) este fél kilenkor az alkohol eredetéről előadást rendez, mely minden érdeklődő ingyen megjelenhet. Az egyesület tagjai, azok hozzátartozói és vendégei szórakoztatására kirándulásokat is rendez. — Belépni szándékozóknak szívesen szolgál felvilágosítást a vezetőség. Címe: Zombor, Kigyó-u. 6. sz.

Névmagyarosítás. Kismiska András bácsopoljai születésű szondi lakos, valamint kiskoru Katalin, István, József, Margit, Anna és Rozália nevű gyermekei családi vezetéknevüket belügyminiszteri engedéllyel Kis-re változtatták.

Lőrinc napja arról nevezetes, hogy ilyenkor már a dinnye érése teljében van, sőt túlértében is. No de az idén nem érte a nyár még dinnyét, a piacon még csak elvétve mutatkozik és így a Lőrinc dinnyéről csak hetek múlva lehet majd szó.

A budapesti hűvösvölgyi diáktelep. Ezen telep Budapest székesfőváros tanácsának erkölcsi pártfogása és ellenőrzése alatt áll és igen kényelmes és olcsó lakást és ételmezést nyújt az egyetemi hallgatóknak és diákkisasszonyoknak, kik az egyetemre járnak tanulmányaik folytatása végett.

Letartóztatott utazó. Meglepetést keltett a napokban Cservenkán Fuhrmann Vilmos utazó letartóztatása. Fuhrmann rokonai látogatására időzve Cservenkán, egy ottani vendéglőben szórakozott éppen, midőn a csendőrmester belépett és letartóztatta. Fuhrmannak az a bűne, hogy néhány évvel ezelőtt Brassóban csalást követett el. Azóta körözik, s csak most tudtak nyomára akadni.

Pótvásár Kulán. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Kula községben az 1913. évi augusztus 3-ára esett, de elmaradt országos állat- és kirakó vásár helyett 1913. év augusztus 17-én pótvásár tartassék.

Uj vasut. A szond—hódság—militiesi vasut reambulási munkálatait Bíró József mérnök a napokban befejezte. A 22 km. hosszú vonal építését Gferer, Schoch és Grossmann mérnök vállalkozók összettel meg fogják kezdeni.

Villamos telep Topolyán. Bodrog Mór bankigazgató villamos telepet létesít Topolyán, amellyel nemcsak Topolya község köz- és magánvilágítási igényeit kívánja szolgálni, hanem a szomszéd községek bevonásával — úgy mint az öbesei — egy hatalmas villamos központot teremt. Rövid időn belül egész csomó község lesz így ellátva villamos világgal a topolyai járásban.

Lövöldözés. A napokban Zentán kora reggel a főtéren egy revolverlövés dördült el, melyre a csendőrség is figyelmessé lett s csakhamar a helyszínére érkezett. Egy több tagból álló társaság tántorgott ki éppen Karácsony zentai vendéglős vendéglőjéből — akik között egy titkosrendőr is volt — s csupa tréfából egyikük a levegőbe lött. A csendőrség a társaságtól a pisztolyt követelte, de egyik sem akart vele jelentkezni. Végre is a négy csendőr szuronyt szegezve kutatást tartott a társaság zsebében, de bizony a pisztoly csak nem került elő, s a csendőrség kénytelen volt őket utjukra engedni eredmény nélkül.

Kolera? Titelen koleraganus megbetegedés történt az egyik hajón. Stanijin Szvetozár hajómunkás lett beteg. A hatóság minden óvintézkedést megtett.

Tűzoltó-bál. Bácsföldvár község önkéntes tűzoltó testülete augusztus 20-án, az ottani Vadászkiért vendéglőben, felszerelése gyarapítására táncmulatságot rendez.

Tiszába fult. A napokban este a zentai nagygőzmalom munkásai lisztet raktak be a hajóállomásonál a Heinburg nevű hajóba, amikor Lele János 23 éves fiatalember a hajóról kifelé jövet megbotlott egy rudban s oly szerencsétlenül bukott el, hogy egyenesen a két hajó közé a Tiszába esett. A közelében levők azonnal csónakba ültek s mentésére siettek, de Lele nem jött föl a víz színére. Valószínű, hogy esés közben fejét a hajó szélébe ütötte, melytől megszedült s így nem tudott a fenekén magán segíteni. Holttestét eddig nem találták meg.

Sikkasztó könyvvezető. A csávolyi hengermalom betéti társaság pénztárában az év eleje óta állandóan kisebb-nagyobb hiányok fordultak elő. A társaság pénztárnoka, hogy becsületét védje, január óta részletekben mintegy 2500 koronát pótol. Utóbb azonban megunt a folytonos pótlást és lemondott állásáról. Az új pénztáros alatt megismétlődtek a pénztárban a hiányok. Rövid idő alatt a régi pénztárnok által befizetett 2500 korona még újabb 1000 koronával növekedett. Az új pénztárnok egy darabig szintén pótolgatta a pénztár és a főkönyv differenciáit, de mikor meggyőződött, hogy elfizetés vagy tévedés nem foroghat fenn, elhatározta, hogy végére jár a pénztári hiányoknak. A napokban este a pénztáros nejevel és kocsisával lesbe állt a hengermalom irodájában. Csakhamar nyílt az ajtó és belépett rajta Schön Ignác Jenő, a hengermalom könyvelője. A fiatal ember teljes otthonossággal lépett a Wertheim-szekrényhez, kinyitotta, pénzt vett ki belőle, aztán távozni akart, de ebben megakadályozták a pénztárosék, akik a tolvaj ifjut átadták a rendőröknek. Schön, aki mint könyvelő hatvan korona havi fizetést kapott a hengermalomnál, azzal védekezett, hogy a szokatlan órában ellenőrizni akarta a pénztár vezetését, de a nála talált 100 korona és a Wertheim-kassza kulcsai megcáfolták. A bűnös utra tért fiatalember, mint a nyomozás kiderítette, a Wertheim-szekrény kulcsait apjától lopta el. Az apja, Schön Ábrahám bácsalmási kereskedő szintén részese volt a betéti társaságnak s egyidőben a kulcsok nála voltak, de eltűntek. Az iroda kulcsát a tettenéréskor a gondnoktól kérte el Schön Ignác Jenő, azzal a ürügygel, hogy másnap fegyvergyakorlatra kell utaznia és a börtöndjét akarja kivinni az irodából. A könyvelőt a csendőrök átkísérték a bajai járásbírószághoz. Az apránként ellopott összeg az eddigi megállapítás szerint 3500 korona.

Elfogott mezei tolvaj. Szabó Pál bajai lakos, aki rendszeresen űzte a mezei tolvajlásokat, Mezei Mátyás földjéről ellopott 42 kéve gabonát, Manhold Jenőtől pedig burgonyát lopott. Ezenkívül még sok lopást követett el, mire a csendőrség letartóztatta.

Megőrült kőmives. Maluschesek Barna Lukács szabadkai kőmives a mult télen munkaközben nagyon megfázott s azóta reuma gyötörte. Munkába nem tudott járni a fiatal kőmives, akit az idén tavasszal újabb betegség látogatott meg: szélütés érte. A sok gond s a betegség annyira megviselte Maluscheseket, hogy megőrült. A napokban baltával támadt az atyjára, az öreg 85 éves Maluschesek Mihályra, aki fellökte fiát s elvette tőle a baltát. Az ital vált szenvedélyévé s mindig rumot akart inni. Ha megívott néhány kortyot, akkor kitört rajta a téboly. Ilyenkor végigjárta a koresmákat, de mindenünnen kiutasították, mert félték tőle. Rendesen fűszeres boltba tért be s ott ivott rumot. Ezután mindig kiment a szőlőjébe s azt teljesen tönkretette. Levágta az éretlen szőlőfürtöket s azt mondta, hogy az idén neki lesz először bora. A napokban éjjel bezárták a szobába, mert attól félték, hogy megszökik, a szobában minden törhetőt összezuzott. A viselkedése már közveszélyes volt s mikor a hozzátartozói látták, hogy nem csillapodik le, sőt még jobban elhatalmasodik rajta a baj, mentőket hívtak, akik kiszállították a kórházba.

A beírások a zombori Krump-féle magán polgári leányiskolában szeptember hó 1-én kezdődnek naponként d. e. 9 órától. A beírások megkezdése előtt, d. e. 8 órákor lesznek a javító vizsgálatok. Akik az elemi iskola 5. osztályát végezték, a polgári iskola 2. osztályába, akik az elemi iskola 6. osztályát végezték, a polgári iskola 3. osztályába iratkozhatnak, ha a megfelelő felvételi vizsgát leteszik. A felvételi vizsga díjmentes. Felvilágosítással szívesen szolgál az iskola igazgatója.

Szerencsétlenség. Szabadkán a zentai-uton a vágóhídon tul lévő Reichl féle téglagyárban a napokban majdnem végzetes kimenetelű szerencsétlenség történt. A téglagyári munkások a téglák készítéséhez szükséges föld behordásával foglalkoztak s nagyon mélyen aláástak egy földdarabot, úgy hogy az beomlott s maga alá temetett két munkást. A szerencsétlenül járt embereket gyorsan kiásták a földtömeg alól a társaik s lakásaikra szállították őket. Később az egyik munkás, Burnáty Pál 25 éves földmunkás annyira rosszul lett, hogy a mentőket kellett hozzá elhívni. A mentők bekötötték Burnáty kifücsökösödött bal lábát. A másik munkás sérülései jelentéktelenek.

Mérsékeltáru menettérti jegyek a Szent-István napi ünnep alkalmából. A Szent-István ünnepnap alkalmából a m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a nevezett vasut, valamint a kassa—oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól — az üzemiükben álló helyi érdekű vasutak állomásainak és az 1-től 20 km.-ig terjedő rövid távolsági forgalmak kizárásával — mind a három kocsiosztályban Budapestre mintegy 30%-al mérsékelt áron menettérti jegyek adatnak ki. Ezen menettérti jegyek f. évi augusztus hó 18—20. napjain, az utóbbi napon azonban legkésőbbben a menetrend szerint délelőtt 9 óráig Budapestre érkező valamennyi személyszállító vonathoz (expressz vonatok kivételével) fognak kiadatni. E menettérti jegyek 5 napig érvényesek oly módon, hogy a kiadás napját első napnak számítva érvényességük az 5-ik napon éjfélkor lejár. Megjegyeztetik azonban, hogy a visszatérés legkorábban csak f. évi augusztus hó 20-án délután történhetik, korábbi visszatérés esetén e jegyek érvénytelenek. Az *utazás megszokásának* sem menet, sem jövetkor nincs helye. Gyermekek részére külön kedvezmény nem engedélyeztetik. Az Esztergomban tartandó Szent-Istvánnapi ünnepélyeken résztvenni akaró közönség figyelmét külön felhívjuk arra, hogy a Budapest ny. p. udvarról Esztergom és Esztergom csavargózós állomásokra ugyancsak rendkívül mérsékelt áru menettérti jegyek állanak a kirándulni szándékozók rendelkezésére.

Tilosban vadászott. Karakás Tószó moholi lakost a mezőrendőrök tilos vadászaton érték. Fegyverét elakarták venni a mezőőrök, de Karakás kikapta az egyik mezőőr kezéből a botot, nagyot huzott vele a hozzá közelebb álló mezőőrré s azután kocsira ülve elhajtott. Feljelentették.

Meghalt a vonaton. Szkenderovics Péter szabadkai földbirtokos a napokban Erdődy Gyula mélykúti káplán társaságában utazott, ahol meglátogatta öccsét. Este Erdődy és Szkenderovics felkerekedtek s az ekkor Szabadka felé induló személyvonatra ültek. A kupében nemsokára rosszul lett Szkenderovics, elsápadt s meg is jegyezte Erdődynek: „Ilyen rosszul még sohasem éreztem magamat.” Az uton mind rosszabbul lett s nemsokára meghalt a vonaton szívizélhűdés következtében. Holttestet behozták a szabadkai pályaudvarra, ahonnan telefonon értesítették a mentőket és a rendőrséget. A mentők a Rákóczi utcai házába vitték a halottat. Szkenderovics Péter már régóta betegeskedett.

Eltűnt leány. Patyi Istvánné szabadkai lakosnő panaszt tett a rendőrségen, hogy 14 éves Erzsébet nevű leánya a napokban eltűnt. A leányt Szegeden látták Somogyi Péter kintornás és planétás társaságában. A rendőrség nyomozza Somogyit és a leányt.

Baleset. A cservenkai cukorgyárnál baleset történt a napokban. Kiss István ösziváci 16 éves munkás leesett egy magaslétről. Életveszélyes sérüléseivel a szabadkai közpórházba szállították.

Verekedés az asszony butora miatt. Csonoplyán Politzer Manó kereskedő három hónap óta különváltan él a feleségétől. Az asszony a napokban bátyja és ügyvédje kíséretében megjelent egykori lakásában, hogy ottlevő butorait elszállíttassa. Politzer azonban a ház kapujában utját állotta feleségének és kijelentette, hogy amíg a válópörnek vége nincs, semmit sem vitethet el a közös lakásból. Politzer érvelésére felesége és sógora a férfinak támadtak és ütlegelni kezdték, ám a megtámadott sem volt rest, felkapott egy hajítóvasat és úgy föbe vágta vele támadóit, hogy ezek eszméletlenül estek össze.

Arokba fulladt kis leány. Fraunhofer újvidéki téglagyáros telepén Kiss Éva egy és fél éves kis leány a gyárban alkalmazott munkás gyermeke, egy őrizetlen pillanatban, a téglagyártáshoz szükséges föld kiásása nyomán támadt árokba esett és esés közben magával rántotta az árok szélén levő sárga földet, mely a kisleányt betemette. Amikor a szerencsétlenséget észrevették, a kisleány már halott volt. A rendőrség áttette az ügyet az újvidéki kir. ügyészséghez, mely a gondatlan szülők ellen az eljárást megindította.

Tolvaj fiu. Spiegel Dávidné zentai lakosnő a napokban egy kantát adott át Horváth Péter zentai 13 éves fiúnak, hogy abban vigyen neki ivóvizet. A fiu kezébe vette a kantát, el is ment vele de többé nem tért vissza. Most a csendőrség keresi.

SPORT.

Rovatvezető: **Schmidt L. József.**

Football mérkőzések. Zombori Sport Egylet — Szegedi Athletikai Club I. b) 8:3, félidő: 4:2.

Hatalmas revanchot vett egyeletünk multkori legyőzőjén. Már akkor jeleztük, hogy a mérkőzést a hazadolgozó bíró nyerte meg. Ezt igazolja a tegnapi fényes győzelem.

A mérkőzés mindvégig érdekes izgató. Gyönyörű mezőny játékok és kapu küzdelmek hullámoztak, váltakoztak. Szeged sokat és intenzíven támad, de a támadás erejét elveszti a kütünően dolgozó zombori védelem. Csatársorunk összjátékra törekedett és ha az itt-ott sántikált, annak oka a training hiány. Hiányzik az a bizonyos erős kéz, mely munkára szoktatná, tanítaná az egész héten pihenő csapatot. Egy mérkőzés hetenkint nem elegendő a technikai tudás fejlesztésére. Pedig a pesti bíró szerint a csapat fejlődés-képes, mert agilis, erői fiatalok. Közeledik az őszi bajnoki forduló, melyen csapatunknak az elsők között kellene szerepelnie — de csak komolyabb munka után . . .

Mérkőzésünkön utolszor szerepelt Shöffler mérnök ur. Áthelyezték M.-szigetre. Hogy mit vesztettünk benne, azok tudhatják, kik mérkőzéseinket látogatták. Kitünő footballista, agilis sportember és előzőeken kedves jó barát volt. Fájjaljuk, hogy el kell tőle szakadnunk, de bizunk abban, hogy hamarosan visszakérül közénk. Sok szerencsét kívánunk neki új állomáshelyén. A mielőbbi örvendetes viszontlátásra.

A sportegylet mérkőzése előtt a Zombori Munkás Testedző Egyesület mérkőzött az először szereplő „Ideál” sportklubbal. Eredmény 6:3 a M. T. E. javára. A mérkőzést megnyerték, de ránk azt a benyomást tette a küzdelem, hogy az Ideál fejlettebb játéktudással, de kevesebb szerencsével dolgozott. Egy cseppet sem csodálkozunk, ha

győztesen kerül ki. A M. T. E. megérdemelt volna, mert nem követi mások egészséges példáját. A multkori gombosi, militicsi győzelem jó a statisztikának, de a csapatnak árt. Honnan akarnak játéktudást, szívósságot, technikát tanulni? A minimális játékképességű gombosiaktól? Abszurdum. A tavalyi szereplésük után egészen mást vártunk tőlük. A tavaly jól taposott mesgyéről átesaptak a könnyű győzelmek országutjára. Az rögzősebb, de eredményre vezető, ez simább, de végállomása a szertezüllés, a csőd. Jó lenne ezt megszívlelni, mert igazán kár lenne, ha törekvéseik, talán a rossz vezetés, vagy nem tudjuk mi okból, kátyuba zökkenne. A sportdicsőség utja uraim, fárasztó, nehéz. Őszinte szavunk ne vegyék zokon, hanem tanuljanak belőle.

A „Pannonia” zombori football klub pedig a nemesmiliticsiekkal küzdött vasárnap Militicsen. Eredmény: 2:2 (félidő 2:0 a zomboriak javára).

Folyó hó 17-én, vasárnap délután a Zombori Sport Egylet az eszéki „Sokol” I. csapatával mérkőzik.

Folyó hó 15-én, pénteken a Zombori Munkás Testedző Egyesület mérkőzik a Zombori Legényegylet I. csapatával.

Belépődíj: ülőhely 80 fillér, állóhely 60 és 40 fillér, diak- és katonajegy 30 fillér.

A közönség figyelmébe. A mérkőzéseken ezután kétféle állóhelyi jegyet boesajtunk ki: 60 és 40 filléres. A 60 filléres a fenyves felén, a 40 filléres pedig a korcsolyató partján. Az ülőhelyek ezután számozva lesznek.

Sporttársaink figyelmébe. Sportjegyet ezután csak az igazolvány előmutatása mellett adunk ki.

slj.

HIRDETÉSEK.

Állást keres.

A gazdaság minden ágában gyakorlott, a szőlőmivelés és állattenyésztésben szakképzett 36 éves családos földmivelő kisebb gazdaságban mint munkavezető (ispán) alkalmazást keres. Címe:

Jerkovits Vladimir

3-3

Zombor, Apolló-utca 20.

Kiadó

3-3

uri lakás kerttel Zomborban a Rákóczi-ut 29. ö. i. számú házban.

A ház esetleg kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Felvilágosítást ad dr. GAAL ISTVÁN ügyvéd Zomborban.

28 1913.

Árverési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszter urnak f. évi július hó 22-én kelt 47805/XII—2. számú rendelkezésére a hódcsági állami komló-mintatelepen termelt idei komlótermés **Hódcságban** az állami komló-mintatelepen **folyó hó 19-én d. e. 9 órákor** nyilvános árverés útján lábon (zárden) a legtöbbet ígérőnek fog eladni.

Árverési feltételek:

1. Minden árverező az árverést megelőzőleg 1000 = egyezer korona bánatpénzt tartozik a kiküldött árverést vezető kezeihez letétbe helyezni. A vevő bánatpenze nyugta ellenében visszatartatik s a termés elszállítása után fog elszámoltatni.

2. A vevő a komlótermést saját költségén tartozik leszedetni és a szedés után naponként kétszer — delben és este — hivatalos mérlegelés megejtése után az értékét lefizetve — elszállítani.

3. A vevő a szedéshez annyi munkást tartozik beállítani, hogy az átvétel legfeljebb 8 (nyolc) napon belül befejezést nyerjen, ellenesetben minden napi késedelemért 20 (husz) korona bánatpénzt tartozik fizetni.

4. Az árverés a komló össztermésére métermázsa egység alapján történik.

5. A kikiáltási ár a komló napi árához viszonyítva fog megállapítani.

Hódcság, 1913 augusztus hó 1-én.
Wissinger Richárd,
a hódcsági állami komló-mintatelep felügyelője.

Szülők figyelmébe.

Jó házból való gimnáziumi, kereskedelmi vagy polgári iskolai tanulókat elfogadok teljes ellátásra.

Tücherer Guszáné,
közs. jegyző özvegye,

3-2 **Zombor, Rákóczi-ut 31.**

Segédjegyzői, adóügyi kisegítő és irnok-végrehajtói állások.

Ofutak községben egy ujonnan szervezett segédjegyzői állás évi 1460 kor., egy megüresedett irnok-végrehajtói állás évi 1000 kor. és egy adóügyi kisegítő napi 4 kor. javadalmazással tölthető be. Aki ezen állások egyikét elnyerni óhajtja és egyelőre helyettesi minőségben mihamarabb elfoglalni hajlandó, alulírott jegyzőnél jelentkezhet.

A szerb és német nyelvbeni jártasság megkívántatik.

Himmel Vilmos,
jegyző.

2-1

Egy teljesen jó karban levő Wertheim-pénzszekrény eladó. Bővebbet a kiadó hivatalban. :-: :-:

Zenta város Tanácsától.

17677/kg. 1913. szám.

Boltbérleti hirdetmény.

Zenta r. t. város tanácsa közhírré teszi, hogy az ujonnan épült városháza alatti 45 bolt helyiséget 1914. évi november hó 1-től 1920. évi november hó 1-ig terjedő időre bérbeadja.

A város képviselőtestülete a 8, 9, 10, 21, 22, 23, 39, 40, 41. számú boltokra nézve a kikiáltási évi bért négyzetméterenként 40 koronában, a 7, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 24. és 25. számú boltokra négyzetméterenként 35 koronában, a 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37. és 38. számú boltokra négyzetméterenként 30 koronában, a 42, 43, 44, 45. számú bolt helyiségekre pedig négyzetméterenként 25 koronában állapította meg. Ezen bérösszegekben bennfoglalatik a bolt helyiséghez tartozó pince bére is.

Felhivatként tehát bérelni szándékoznak, hogy szabályszerűen kiállított s felbélyegzett zárt írásbeli ajánlataikat **1913. évi november hó 1-ig** Zenta r. t. város Tanácsához címzetten „Ajánlat a városházi bolt helyiség bérletére” felirattal jelezve **1913. évi október hó 31-én d. e. 10 óráig** a város iktató hivatalába adják be. Csatolandó az ajánlatához Zenta város házipénztáránál letett s az ajánlati összeg 25%-át kitevő bánatpénz (készpénz vagy óvadékképes értékpapír) letétbe helyezéséről szóló elismervény (nyugta). — Az ajánlati összeg csak négyzetméterekre szól.

hat. Százalék szerinti vagy nem szabályszerű, valamint elkésztett és távirati ajánlatok figyelembe vételét nem fognak. Feltüntetendő az ajánlatban esetleg azon körülmény is, hogy ajánlattevő több egymás melletti helyiségre tart igényt.

Fentartja a város magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok el vagy el nem fogadása felett szabadon határozzon, tekintet nélkül a bérösszegekre.

Az egyes bolt helyiségek területe az üzlethelyiségekhez tartozó (pince) raktárhelyiség betudása nélkül a következő:

VII.	21-79	□-m.	XXVII.	25-58	□-m.
VIII.	22-83	„	XXVIII.	28-27	„
IX.	21-70	„	XXIX.	20-42	„
X.	31-—	„	XXX.	29-36	„
XI.	32-14	„	XXXI.	29-36	„
XII.	32-14	„	XXXII.	20-42	„
XIII.	32-14	„	XXXIII.	26-47	„
XIV.	33-13	„	XXXIV.	28-90	„
XV.	36-72	„	XXXV.	29-36	„
XVI.	36-72	„	XXXVI.	23-67	„
XVII.	33-12	„	XXXVII.	23-67	„
XVIII.	32-14	„	XXXVIII.	23-67	„
XIX.	32-14	„	XXXIX.	14-50	„
XX.	32-14	„	XL.	26-—	„
XXI.	32-68	„	XLI.	14-72	„
XXII.	32-17	„	XLII.	20-31	„
XXIII.	22-87	„	XLIII.	32-94	„
XXIV.	25-64	„	XLIV.	30-92	„
XXV.	22-87	„	XLV.	29-75	„
XXVI.	26-43	„			

Az I—VI. sz. bolt helyiségekre az ajánlat a négyzetmétertől eltekintve adható be.

Feltételek és térrajz a gazd. tanácsos hivatalos helyiségében betekintheők, hol is részletes felvilágosítások meg fognak adni.

A bolt helyiségek 1914. évi november 1-én vehetők használatba, amennyiben azonban az előbb is használatba vehető volna, jogában állandó bérlőnek a helyiséget korábban átvenni.

Zenta város tanácsának 1913. évi augusztus hó 2-án tartott üléséből.

Szárich,
polgármester.

3-2

A SZEGEDI ZSIDÓ HITKÖZSÉG FELÜGYELETE ALATT ÁLLÓ
„TANULÓK OTTHONA“
AZ EGYEDÜLI ZSIDÓ RITUALIS SZELLEMBEN VEZETETT
INTERNÁTUS SZEGEDEN.

ALAPITTATOTT 1906-BAN. SZEGED, SZENTGYÖRGY-TÉR 7. (SAJÁT ÉPÜLET).

Az egészségügyi és paedagógiai követelményeknek mindenben megfelelő, ujonnan épült, teljesen modern berendezésű intézet; tágas udvarral, izléses tan- és játéktérrel, modern fürdőhelyiségekkel stb., külön betegosztállyal. Igazgatói: **DERSZIB BÉLA** és **ILLY JÓZSEF** áll. kereskedelmi isk. tanárok. Az internátus felvesz: **elemi, polgári, felső kereskedelmi iskolai, gimnáziumi, reáliskolai és felső ipariskolai**

bármily vallásu tanulókat,

akiknek testi és szellemi nevelésére, tanulmányi előmenetelére, valamint erkölcsi magaviseletére és **jellemképzésére** kiváló gondot fordít a vezetőség. Mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál és részletes prospektust küld az igazgatóság.

„TANULÓK OTTHONA“ igazgatósága.

3-3

A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka

Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.

A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka
Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.

ÁLLANDÓ BUTORKIÁLLITÁS,
meglepetésszerű olcsó, a legmagasabb
!! 100-92 igényeknek megfelelő !!

LAKÁSBERENDEZÉSEK,

uri szobák, szalonok,
ebédlők és hálószobák nagy raktára.

Ugyanott egyéb ipari készítmények állandó raktára és eladási helye.
Elfogad a legmodernebb **KÁRPITOS MUNKÁKAT** és **DISZITÉSEKET.**

A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka
Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.

A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka
Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.

ÚJ RŐFÖS ÉS DIVATÁRU ÜZLET.

Van szerencsénk Zombor város és környéke n. é. közönségének tudomására hozni, hogy Petőfi-utca 3. sz. a. Vuits P.-féle házban, a nagyszerbtemplom átellenében a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő

új rőfös- és divatáru üzletet

nyitottunk, amelyet a legegyszerűbb és a legmodernebb árukkal rendeztünk be. Amennyiben az árukat a legnagyobb és legismertebb gyárakból szereztük be, úgy módunkban áll a nagyérdemű közönséget a legolcsóbb árak mellett pontos és szolid kiszolgálásról biztosítani. A n. é. közönség szives rendeléseit várva, maradtunk

kiváló tisztelettel

50-36

DÓDITS és OPANCSÁREV.